

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

b Fröberg Hämsoget
32

SLÖJDUNDERVISNINGSBLAD

NÄÄS.

Tolfta årgången. N:o 7 (135).

Redaktör: OTTO SALOMON.
Näås, Floda Station.

(Tryckt 12/10) 1896.

Om Utställningar.

VI.

3. Åskådliggörandet af undervisningsmetoder. Vi hafva i det föregående sökt klargöra, att uppvisandet af lärjungearbeten ingalunda gifver några säkra hållpunkter för bedömandet af om vidkommande skola är god eller icke god, likaledes, att pristäfningar skolor emellan beträffande dylika arbeten pedagogiskt taget äro förkastliga. De leda mera från än till en uppfostrande undervisnings mål. Men, torde man nu fråga — böra läroanstalter verkligen aldrig deltaga i utställningar? I händelse man fastslår detta gå pedagogiskt intresserade personer i väsentlig grad förlustiga möjligheten att lära känna planen för och tillvägagåendet vid undervisningen inom olika läroanstalter. Icke alla äro i tillfälle att under utsträckta studieresor besöka ofta vidt spridda skolor, pedagogiska bibliotek och muséer eller att på annat sätt taga kännedom om de hjälpmedel, som för undervisningens olika grenar finnas att tillgå. Det torde icke gärna kunna bestridas, att, då ju på utställningar mycket af det finnes sammanfördt, som man annars måste söka upp på skilda orter, väl ordnade utställningar kunna vara ganska lärrika, kunna gifva uppslag till mången förbättring i plan och utförande. Detta naturligtvis dock endast under förutsättning, att man verkligen studerar, icke åtnöjer sig med att blott se på hvad som sålunda framvisas.

Härvidlag måste emellertid beaktas, att studerandet af utställningen från en skola och studerandet af skolan själf visserligen icke förmå gifva samma utbyte. Skillnaden är ungefär densamma som mellan att studera botanik med ett herbarium såsom åskådningmateriel och att göra det i Guds fria natur, där lifvet själf pulserar och obegränsade skiftningar komma till synes. I förra fallet när man icke längre än till det yttre, till det rent schematiska, i det senare fallet sättes man i tillfälle att få fatt på det mera väsentliga af företeelsen och hvad som därmed står i samband. Ett verkligt åskådliggörande af undervisnings-

metoder kan icke genom en blott och bar utställning ävägbringas. Hvad — vi taga fortfarande slöjdundervisningen såsom belysande exempel — genom en skolutställning kan framvisas är först och främst rent yttre anordningar, såsom slöjdsalens inredning samt form, storlek och beskaffenhet af hyfvelbänkar, redskap, verktyg och annan undervisningsmateriel. Vidare en framställning af själfva den plan, i enlighet med hvilken undervisningen bedrivs, åskådliggjord dels genom beskrifningar, dels genom uppvisandet af de i nummerföljd ordnade modeller och ritningar, som tjäna lärjungarne till förebilder. Slutligen kan ju äfven härtill fogas ett antal förfärdigade arbeten, hvarigenom på ett åskådligt sätt klargöres den grad af noggrannhet och snygghet vid utförandet, man af lärjungarne anser sig böra fordra. Hvad beträffar undervisningen i slöjd kunna skolorna näppeligen på en utställning möta med något annat, och det behöfver icke vara tvifvel underkastadt, att en person, som kommit för att samvetsgrant studera en dylik utställning, här af kan lära åtskilligt. Han kan rörande en viss skola inhämta, huruvida man vid den föredrager fristående eller sammanhängande arbetsplatser, huruvida man vid den använder vanliga, i praktiska lifvet förekommande verktyg eller för skolslöjden särskildt konstruerade sådana, han kan göra iakttagelser rörande dessa verktygs tyngd och storlek, om beskaffenheten af använda modeller och ritningar, om huruvida föröfningar ifrågakomma vid undervisningen eller om man vid densamma utgår från verkliga, konkreta föremål, samt huruvida bland dessa föremål äfven s. k. lyxarbeten finnas upptagna. Han kan vidare lära känna hvilken grad af korrekthet, man på olika ståndpunkter anser sig kunna kräfvat af lärjungarne och sålunda jämväl i hvad mån egenskaper, sådana som ordning, noggrannhet, renlighet, snygghet, uppmärksamhet, händighet m. m. afses att genom arbetandet komma till utveckling. Allt sådant och måhända annat mera kan den för saken intresserade fackmannen (och fackkvinnan) genom studier på utställningar inhämta. Visserligen är detta

mera att betrakta såsom undervisningsmetodens allmänna grundlinjer än såsom undervisningsmetoden själf, men vill man gå denna sak något närmare in på lifvet, så befinnes det nog, att, strängt taget, den enda möjliga väg, på hvilken en klar och tydlig uppfattning om metoder och deras värde kan ernås, är att själf pröfva och tillämpa dem. Äfven i detta afseende gäller sålunda Frøbels sats: »vi lära genom arbete», arbete här taget i betydelse af verksamhet, utförande. Det är med metoder som med verktyg; hvarken genom beskrifning eller beskådning utan blott genom träget och uppmärksamt användande lär man känna, hvad de duga till. Vål kan man på teoretisk väg *öfverbevisas* om, att en viss metod är lämplig och god, men när allt kommer till allt, är det dock uteslutande på praktikens väg, som man kan därom *öfvertygas*. Detta hindrar emellertid naturligtvis icke, att den tänkande läraren bör kunna finna mångt godt uppslag genom besök på utställningar, där det uppvisbara af en eller annan pröfvad undervisningsmetod åskådliggöres.

Men skolutställningar kunna äfven i annat afseende verka gagnande, nämligen såsom agitationsmedel att i vidsträcktare kretsar väcka intresse för något nytt undervisningsämne eller någon ny behandling af ett sådant. Det är nämligen, åtminstone på skolans område, ingalunda tillräckligt, att de s. k. fackmännen få kännedom om befintliga förändringar och förbättringar. Skola dessa vinna anslutning, spridning och understöd, måste de bäras upp af den allmänna meningen, ty det är blott med denna såsom underlag, reformer kunna åvägabringas. Fackmannen måste därför söka både bereda och begagna sig af denna allmänna mening, och dess bättre han förstår göra det ena så väl som det andra, dess större och mera varaktig framgång skall äfven hans sak vinna. Vål är sant, att på undervisningens område mycket, som icke längre har sitt stöd hos den stora allmänheten eller åtminstone hos dem, som äro kompetenta att hafva en mening i dylika frågor, kan fortgå och äga bestånd, men detta kommer då an på den tröghetens lag, som äfven alla mänskliga åtgöranden äro underkastade. Likasom en kula kan rulla i väg ett långt stycke, ehuru den kraft, som satt den i rörelse, redan upphört att verka, så kunna äfven undervisningsplaner och undervisningsmetoder fortfara att tillämpas, långt efter sedan tron på och intresset för dem dödt bort. Säkert är dock äfven, att om den allmänna meningen en gång är mogen för att mottaga något nytt, då hafva de, som skola föra saken fram, funnit den så nödvändiga resonansbotten för sina bemödanden. Af den stora allmänheten, hvilket ju i detta afseende vill säga dem, som ytterst hafva att underhålla skolorna och i deras vård anförtro sina barn, kan emellertid icke väntas, att den skall företaga särskilda pedagogiska studieresor, och skolutställningar, såvida de äro förnuftigt och åskådligt ordnade, bjuda därför ypperliga tillfällen för icke fackmän att göra bekantskap med det, som rör sig på skolans område. Vi äro, såsom vål af det föregående torde framgå, inga synnerliga vänner hvarken af utställningar i allmänhet eller af skolutställningar i synnerhet, men vi äro därför icke blinda för sakförhållandet, att dylika utställningar i icke ringa mån medverkat till den stora spridning och omfattning, slöjdundervisningen vunnit.

Otacksamt vore att förneka detta, och vi vilja ingalunda vara otacksamma. Hvad vi önskat betona är helt enkelt, att utställningsmedaljen äfven har sin fransida. Medan skolors deltagande i utställningar varit till gagn i vissa afseenden, har det tvifvelsutan varit till skada i andra. Hvilket som varit öfvervägande, gagnet eller skadan, därom kunna måhända meningarne med fog vara delade.

I det föregående hafva vi sökt påvisa, att olika skolor icke lämpligen böra på utställningar med hvarandra ingå i täflan genom att uppvisa lärjungearbeten, afsedda att bedömas såsom sådane. Detta emedan i så fall det farliga humbugsofgräset lätt kan komma att nästla in sig äfven på uppfostringskonstens område, det område framför andra, från hvilket det borde hållas utestängdt. Hvad som gäller lärjungearbeten, gäller äfven åtminstone till dels åskådliggörandet af undervisningsmetoder och undervisningsmateriel. Det blir nämligen en högst väsentlig skillnad emellan om en sådan uppvisning ställes i nära samband med ett läraremöte, då, i enlighet med god gammal sedvänja, hvarken medaljer eller diplomer ifrågakomma, eller om den utgör en del af någon industriutställning, i hvilkens program äfven prisbelöningar ingå. Täflan i att söka uppvisa den bästa undervisningsmetoden och de bästa anordningarne kan nog i vissa afseenden verka godt, täflan i att söka kapa åt sig ett så högt pris som möjligt, har däremot visat sig kunna sätta lidelser i rörelse, hvilka säkerligen icke göra uppfostrare bättre ägnade att verka i sitt höga, viktiga kall.

I samband härmed torde det måhända icke vara ur vägen att säga några ord om själfva prisbedömandet och om sammansättningen af den jury, i hvars händer detta bedömande skall läggas. Vissa riksbekanta företeelser under den sist förflutna sommaren kunna nog gifva anledning till åtskilliga funderingar. Måhända emellertid dessa frågor lösas af sig själfva på så sätt, att, åtminstone inom vissa grupper, prisdomare icke vidare stå att finna, ty det ligger verkligen något föga lockande i, att till tack för uppoffringar af tid och penningar, till tack för ett träget, ofta mödosamt arbete, om hvilkets ansvar man är fullt medveten, blifva kallad okunnig, partisk och sköteslös samt betraktas såsom hvar mans niding. Vi skulle knappast blifva förvånade, om följden af dylika ohejdade tillvitelser af med mer eller mindre fog missnöjda utställare blefve, att prisbedömandet försvinner af brist på prisdomare, och vi skulle för vår del visst icke sörja, om detta blefve fallet, åtminstone hvad skolutställningar vidkommer. Deras värde skulle därigenom säkerligen icke i ringaste grad förminsas, snarare tvärtom.

Redan i sakförhållandet, att vanligtvis så många utställare känna sig besvikna och missnöjda ligger ett underkännande af det hitintills använda systemet för prisbedömandet, ja, måhända af prisbedömandet själf. Man bör härvid lägga märke till, att prisbestämningar för täflingar kunna vara af två väsentligen ganska olika slag, i det man allt efter täflingens art, vid bedömandet måste utgå dels från mera objektiva, dels från mera subjektiva grunder. Det är naturligtvis en stor skillnad mellan, huru priser kunna bestämmas vid idrotts-täflingar och vid täflingar mellan olika slag af hyfvelbänkar eller olika modellserier för undervisning i slöjd. Är blott prisdomaren tillräckligt

uppmärksam, bör han utan synnerlig tvekan bestämdt kunna säga, att A. har hoppat högre än B. eller att C. kom förr fram till målet än D. De tvistiga fall, som härvidlag kunna inträffa, äro därför i allmänhet att återföra till verkliga eller förmenta brott mot täflingsreglerna, hvarigenom, sedan »protest» blifvit ingifven, det kan komma ifråga att förklara den ene eller den andre inkompetent att erhålla ett pris, som annars skulle hafva blifvit honom tillerkändt. Den dömande har här att hålla sig till vissa fakta och att döma i enlighet med dessa. Hans eget tycke kommer då att spela en jämförelsevis mycket obetydlig rol, och frestelsen till partiskhet blir äfven jämförelsevis ringa, hvadan de täflandes misstanke, att »icke allt gått rätt till» bör kunna reduceras till ett minimum.

Helt annat blir däremot förhållandet, då man på en utställning skall prisbedöma — vi behålla de tagna exemplen — hyfvelbänkar och modellserier. Här komma prisen att bestämmas icke efter hvad den dömande ser utan efter hvad han anser. Det finnes icke härvidlag tillräckliga garantier för att högsta priset tillerkännes den mest ändamålsenliga hyfvelbänken och den bäst genomtänkta modellserien, utan det är prisdomarens *uppfattning* om hvilken som är den ändamålsenligaste och bästa, som härvid kommer att gifva utslaget. Att så är förhållandet ställer porten öppen på vid gafvel för missnöje, misstro och misstänksamhet. Klart är, att hvar och en på utställningar blott täflar med sådant, som han själf anser vara förtjänstfullt och värdt att erhålla ett högt pris. När nu detta pris, som hägrat för fantasien, uteblifver, så anser vederbörande sig strax orättvist behandlad och bedömd. Orsaken härtill söker han då i någon dålig egenskap hos de dömande; de hafva antingen varit okunniga eller partiska. Är den dömande icke fackman på slöjdundervisningens område, då underkännes hans dom under förutsättning att icke högsta priset tilldelats, emedan han icke »förstår sig på saken»; är han återigen fackman — ja, då, allt under samma förutsättning, underkännes naturligtvis hans dom lika tappert, emedan han låtit sig ledas af egna förutfattade åsikter. Han betecknas då såsom partisk, såsom en den där icke unnar en medtäflare tillbörligt erkännande. Vet jag ingenting om hyfvelbänkar, huru skall jag då kunna döma om och värdera deras inbördes förtjänster, har jag däremot på grund af samvetsgrann pröfning af olika bänkar kommit till den slutsatsen, att vissa slags hyfvelbänkar lämpa sig bättre vid slöjdundervisningen än andra, då måste jag väl i all rimlighets namn gifva de bänkar, som enligt min åsikt äro lättre, högre pris än dem, som enligt min åsikt äro sämre. Men det bör jag akta mig för, ty vederbörande utställare kommer då strax fram med den insinuationen, att jag varit partisk i mitt bedömande; hans hyfvelbänk är naturligtvis enligt hans mening bättre än min, och vore han prisdomare skulle han utan tvekan dela ut belöningarne i enlighet med denna sin uppfattning. Måhända blefve det då min tur att uppträda som »missnöjd». Sammalunda med modellserier. Har jag aldrig sysselsatt mig med att utarbete eller tänkt öfver dylika, d. v. s. är jag fullständigt obesvärad af all fackkunskap, huru skall jag då kunna hafva något

omdöme rörande olika seriers fördelar och nackdelar, är jag däremot fackman på detta område, har jag efter förmåga sökt tänka mig in uti hvilka fordringar, som böra ställas på en ur pedagogisk synpunkt försvarlig metod, har jag kommit till uppfattningen, att lyxarbeten icke få förekomma, att abstrakta föröfningar äro mera till skada än gagn, att serien utan språng bör skrida fram från lättare till svårare, från enklare till mera sammansatta öfningar, att formerna böra vara estetiskt goda o. s. v., så får jag visst inte häfda dessa mina åsikter, då jag uppträder som prisdomare, ty jag säges döma i egen sak, rent af vara part i målet. Det begäres ju sålunda, att man i egenskap af juryman skall hafva skyldighet lämna sina åsikter bakom sig, men hvilken människa kan väl med bibehållen aktning för sig själf gå med på något sådant. Det ser nästan ut, som om de utställande vilja åt sig häfda rätten att själfva bestämma sina egna pris. Nog blefve då guldmedaljer i tillräcklig mängd utdelade — hvar och en skulle naturligtvis anse sig själf vara förtjänt af en dylik — men huruvida alla skulle vara belättna med att alla kommit i åtnjutande af den högsta belöningen är något, som vi våga betvifla. Man kan ju emellertid alltid pröfva på den utvägen.

Strykmått. Slöjdlärare A. Lundmark i Göteborg har anmodat oss fästa uppmärksamheten på, att det i N:r 132 af denna tidning afbildade och beskrifna strykmåttet endast i oväsentliga delar skiljer sig från det af honom konstruerade strykmått, å hvilket han redan år 1888 erhållit patent.

Pedagogisk slöjd på utställningen i Malmö. Uti den nyligen avslutade Industri- och slöjduitställningen i Malmö deltog bland andra följande läroanstalter: *Arlöfs slöjdskolor* med omkring 400 arbeten, fördelade på N:a 1—40 af Nääs grundserie; *G. A. Hanssons slöjdskola i Malmö* med grundserie af 50 modeller efter Nääs-metoden, jämte andra på skolan utförda slöjdalster; *Hemmet för Vanföre i Helsingborg* med kollektion af arbeten i borstbinderi, korgmakeri, snickeri, linnesömnad och stickningsarbete, *Kristianstads läns Centralslöjdskola* med kollektivutställning af föremål, tillverkade vid skolan samt *Malmö folkskolor* med alster af pedagogisk slöjd, manlig och kvinnlig. På danska afdelningen uppvisade dessutom snickare *Niels P. Knudsen* fristående slöjdhyfvelbänkar, en uppsats slöjdhyfvelbänkar till undervisningsbruk, modeller till bänkarna samt en uppsats slöjdhyflar, allt efter »Dansk Slöjdföreningens» modell.

Utlandet.

Danmark. Äfven under sistlidne sommar har Herr *Jörgen Rasmussen* vid sin präktiga slöjdskola i Askov — i folkhögskolans omedelbara närhet — afhållit en utbildningskurs för lärare i svensk pedagogisk slöjd. I densamma, som omfattats med synnerligen stort intresse och visat goda resultat, deltog 12 lärare och 9 lärarinnor. Understöd har jämväl i år åtnjutits af »Dansk Slöjdförening».

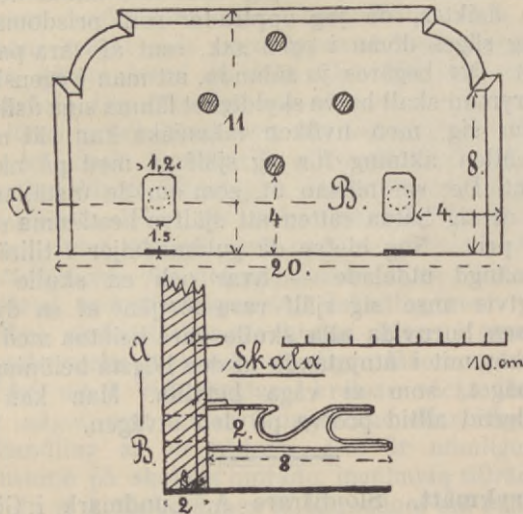
Tyskland. Måndagen den 28 September invigdes på ett högtidligt sätt slöjdläroreseminariets i Leipzig nya byggnad. Densamma innehåller, förutom ett antal sällskaps- och utställningsrum, sju rymliga arbets-salar. Vi lyckönska uppriktigt alla som vederbör, och framför allt läroanstaltens

sakkunnige och nitiske föreståndare, Dr. Götze till detta nya prydliga och väl inredda hem, hvarifrån säkerligen många goda lärdomar och många goda pedagogiska uppslag komma att utgå.

Ny modell.

N:o 20. Skrifställ af furu.
Längd 20 cm. bredd 11 cm.

Konstruerad och utförd som extramodelld under kursen N:o 74 vid Nääs slöjdläroresemnasium af folkskolläraren Alfred Fridén från Örebro.

1. Ämnet till fotstycket afsågas ur virket med bredsåg.
2. Stycket upphyflas vinkelrätt med skrubbyhvel och rubank, bredden angifves med metermått och afhyflas till ritsten äfven med skrubbyhvel och rubank.
3. Konstruktion utföres.
4. Hålens läge angifvas samt borraras med centrumborr.
5. Formen utsågas med sink- och rundsåg; kanten jämnas med putshyvel, stämjärn och fil.
6. Tjockleken bestämmes med strykmått samt afhyflas med skrubbyhvel och rubank.
7. Afsnedningen (fasen) angifves samt utföres med knif, rubank eller putshyvel.
8. Ämnet till pennhållarna upphyflas i en längd med rubank.
9. Hållarna afsättas å detta stycke en centimeter längre än de enligt ritningen skola vara.
10. I hållarnas tappändar uppdragas diagonaler, hvarefter, medelst det till hålens utborrande använda centrumborret en cirkelperiferi uppdragas kring tappens medelpunkt.
11. Tapparna utföras med knif.
12. Hållarnas form uppritas samt utföres med centrumborr, rundsåg, knif och fil.
13. Sedan bottenstycket å öfre sidan blifvit afputsadt med putshyvel, fastlimmas hållarna uti de för desamma afsedda hålen.
14. De mindre pinnarna, hvilka äfven skola fastlimmas, formas med rubank, putshyvel, knif och fil.
15. Tappändarna afsågas å undre sidan med sink-såg samt jämnas med putshyvel.
16. Platserna för beslagen angifvas. Beslagen inpassas med knif och stämjärn samt tillskrufvas.
17. Föremålet jämnas med sickling och sandpapper, där så behöfves.

För att underlätta slöjdundervisningens införande utlämnas från Nääs till skolor för dem afsedda redskap och verktyg enligt nedanstående prisuppgift. Skriftliga rekvisitioner torde ställas till Aug. Abrahamson, Nääs, Floda Station.
Mot kontant, i förskott eller mot efterkräf.

Redskapens och verktygens namn.	Kr.	öre	hoböjlig antall	För 6 elever behöfvelig antall	För 12 elever behöfvelig antall	För 12 elever uppläddning för
Hyvelbänk, ekskif. 2 skr. 20: för 2 pers.	22	—	3	8	12	
D:o björkskifva, för 1 pers.	20	—	—	—	—	
D:o furuskifva, 1 skr.	13	—	—	—	—	
D:o för 2 pers. 17 &	18	—	—	—	—	
D:o i skåp.	29	—	—	—	—	
Rundsåg med ställ.	1	—	2	3	4	
D:o bredare med ställ	1	—	1	2	4	
Sinksåg med ställ	1	20	2	4	4	
Sticksåg, eng.	—	85	1	1	1	
Fogsvans, eng. 10", 2: 25, 12", 1: 50 &	2	50	1	2	3	
Rubank med dubbelt järn	2	85	3	8	12	
Skrubbyhvel med järn	1	12	3	8	12	
Putshyvel med dubbelt järn	1	67	3	8	12	
Rundhyvel med 2 t. d:o	1	75	1	1	1	
Böjtång 5 tum, Flackång å	—	25	2	2	2	
Kniptång	—	67	1	1	1	
Hoftång 8 tum (9 t. 1: 10) 33 &	—	55	1	2	2	
Stämjärn eng. (sats) 12, ...	3	40	1	2	2	
D:o med påsatta skaft	4	40	—	—	—	
Lockbettel, eng. (sats) 8 st.	3	85	1	1	1	
Häljärn, eng. (sats) 12	4	15	1	1	1	
Flatfil, eng. 9	—	40	2	4	4	
Halfrund fil, eng. . . . . 32, 40 &	—	47	3	6	6	
Rundfil, » 9'	—	40	2	4	4	
Sågfil, ... 20 &	—	25	2	4	4	
Borrsläng med 16 borr 3: 55 &	3	70	1	1	1	
» utan borr 1: 25 &	1	40	—	—	—	
Sylbör i träfodral. . . . . 70 &	0	95	1	2	3	
Stötlådor	1	—	1	2	3	
Knif (Nääs modell 40 ö.) 20, 25	—	60	4	6	12	
» i fodral.	—	92	—	—	—	
Bandknif. . . . . 1: 75 &	1	—	1	2	2	
Hammare med skaft. . . . . 40 &	—	60	3	6	8	
Klubba	—	45	3	6	8	
Passare med skruf. . . . . 80 &	1	05	2	2	6	
D:o utan skruf 28, 33 &	—	63	—	—	—	
Krumcirkel	—	55	1	1	1	
Sickling	—	13	3	6	6	
Skruvmejsel . . . . . 25 &	—	27	3	6	6	
Späckskifva (af järn)	—	32	2	4	6	
Skedjärn (sort.) med skaft.	—	25	3	6	6	
D:o större, 3 st. sort.	2	25	—	—	—	
Skruftving 15 cm. 70 ö., 20 cm.	1	—	3	8	8	
Yxa, (amerik.) . . . . . 1: 50 &	1	80	1	1	2	
Strykmått (patent)	—	45	3	8	12	
Sinkstrykmått	—	30	1	2	2	
Smyg, metall, 1: 15, trä	—	55	1	2	2	
Vinkel, 15, 20, 25, 30 cm.	—	16	3	—	—	
D:o af metall . . . . . 60, 70 &	—	85	—	8	12	
Limpanna med pensel	1	75	1	1	1	
Slipsten med ställ & väf 7,50 &	6	—	1	1	1	
Slipsten (plan) med ställ	2	50	1	1	1	
Brynsten . . . . . 8, 40, 50 &	1	—	2	3	3	
Bildhuggarejärn (12 st.) . . . . . 3 &	5	—	1	1	1	
Metermått 65, 90, 1: 84, 12, 8 &	—	35	2	4	6	
Svarfjärn, eng. (sats på 1 duss.)	6	—	—	—	—	
Böjda träsniderifilar	—	70	—	—	—	
Sågvikare . . . . . 50, 26 &	—	18	—	—	—	
Hyveljärn, eng., dubbla 2 1/2	—	90	6: 50	—	—	
D:o 2 1/4" 0: 95, 2" 0: 85, 1 3/4	—	77	3: 10	5: 75	—	
D:o enkla 1 1/4	—	37	—	—	—	
Rundsågsblad	—	14	Kr. 6: 50	—	—	
Sinksågsblad . . . . . 22, 28, 35 &	—	46	3: 10	—	—	
Sågsnören 6:tråd, pr 1/2 kilo	1	30	Amerikanska pulshyflar af järn	—	—	
D:o 3:tråd. d:o	—	85	Smickare blyertspennor, pr duss.	—	—	
Handsågar 20" . . . . . 1: 10 &	1	50	Ritningar till Nääs-modellerna	6: —	—	
Sandpapper . . . . . (1 bok)	—	36	D:o till endast Grundserien	—	—	
Stift 1 1/2 t. 1 1/4 t. 1 t. 3/4 t. 1/2 t.	—	—	Geometrisk konstr. till modell	3: —	1: 25	
Lim . . . . . (1 kilo)	—	66	Bänkhakar pr par i: 15, stål, polerade	—	1: 40	
Kalibermått	2	30				
Filklofve 0: 75. Gradsågar	—	60				
Ritbestick . . . . . 2: 33 &	—	62				
Limmaskiner	1	—				
Skrufställ af järn, 1 kr., 2: 70 &	4	—				

